

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentiss Sanctissimæ Virginis Mariæ Matris Dei

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1726

VD18 80217915

Præfatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45581

P R Æ F A T I O.

Idetur aquam portare velle in mare, quisquis exponere cogitat librum luci, agentem de excellentiis sanctissimæ Virginis, eòquòd ejusmodi libris modò ita scateat totus orbis, ut ferme ubivis haud aliud liceat videre. Non est argumentum circa quod sint tanti efformati discursus, tanti recitati sermones, tanti mandati literis tractatus: nihilominus verum est, nihil propemodum adhuc dictum esse respectu ejus quod dici adhuc deberet. Est ipsa abyssus, ejus nunquam pertingetur ad fundum, quantò plùs hauritur ex eâ, tantò plùs detegitur hauriendum; siquidem immensarum divitiarum, quibus locupletavit illam cœlum, thesaurus, semper est, & manet inexhaustus.

Infinitus magnorum ingeniorum numerus, innumerabilem haurerunt multitudinem diversarum cogitationum, & insignium conceptuum circa magnum hoc argumentum. Nunquam imposita fuit meta evulgandis ipsius laudibus jam à mundi creatione, ubi commendata & deprædicata jam fuit de inimicitia, quâ serpentem prosequebatur infernalem, nec ulla unquam statuetur meta multiplicandis ipsius Panegyricis usque ad metam sæculorum.

Ipsa profectò est, uti nuncupatur ab Imperatore Leone, *Panegyris omnium seculorum*; Elogium universale omnium entium, concentus publicus atque communis laudum cunctarum creaturarum; nec unica quidem illarum est, quæ suas sustinere non velit partes in hoc concentu, eòquòd agnoscant omnes, se ipsi debere post DEum, quidquid possident felicitatis,

Nescio

PRÆFATIO.

Nescio, an firmiter innitendum sit illi, quod refert Galatinus de traditione antiquorum Cabalistarum (erant hi præcipui Doctores Legis) qui conservabant inter se intelligentiam legis magis occultam, quæ scripta non erat, quàmque ignorabat populus, nisi in quantum addiscebatur per ipsos; verùm ipsi fideliter sibi invicem hæc consignabant arcana per traditionem, præcipuè in iis, quæ concernabant adventum Messia, & regnum, quod possessurus erat in terris.

Antiquiores Cabalistsæ semper habiti fuere ceu studiosi tum fidelitatis, tum veritatis, quamvis tractu temporum Judæi, qui prosequi voluerunt Cabalam (est autem Cabala interpretatio verborum scripturæ Sacræ, per trajectas, per transpositas literas) ipsam depravarunt, & confuderint cum illâ imaginationum tam stolidarum, ut ipsorum Cabala propterea à sanctâ Sede fuerit condemnata. Galatinus referens doctrinam antiquorum Cabalistarum, affirmat, quòd ipsi interpretati fuerint plures textus sacrae Scripturæ, vi quorum pro certo tenebant, quòd mundus creatus fuerit ex amore JESU CHRISTI & Sanctissimæ Virginis, hæcque ratione cum omnes magni mundi partes ipsis debeant beneficium creationis suæ, æquissimum omninò sit, ut exsolvant ipsis tributum laudum suarum, ac perpetuæ gratitudinis suæ. *Panegyris omnium seculorum.*

Plures sancti Christianæ Ecclesiæ Patres non repudiârunt hanc doctrinam. Sanctus Bernardus expressè dicit, quod totus mundus ex amore Sanctæ Virginis fuerit creatus. Sanctus Fulgentius, velut certum asserit, quòd ipsa conservet, & sustentet mundum, quodque sine ipsius protectione jam diu cœlum & terra corruissent. Guerricus Abbas ipsam nuncupat columnam, quæ suffulciat cœlum. Et Novarinus ipsam appellat potentem Atlantem, qui portet mundum; sicq; cum totus orbis debeat ipsi beneficium creationis & conservationis suæ, dispensari non potest, quin gloria ipsius evulgatur cuncta per sæcula, sicq; evadat ipsa *Panegyris omnium seculorum.*

Vide Garthagenam.

Verùm si hæc doctrina, quæ omnes creaturas post DEum Creatorem debitorum quoque reddit sanctissimæ Virgini de omni eo, quod

PRÆFATIO.

sunt, velut indubitata non reciperetur ab omnibus, certum est saltem, eòquòd omnino manifestum sit, quòd universus hic mundus post DEum ipsi debeat gloriam inæstimabilem, quam possidet, videndi DEum suum, Creatorem suum, & infinitam Majestatem Entis entium, inter partes se componentes. DEus Pater creando mundum non concessit ipsi insignem hanc prærogativam, quòd ingredi fecerit DEum in sui compositionem, eòquòd non fuerit ipse è numero creaturarum; sed sanctissima Virgo est, quæ supernâ hâc condecoravit ipsum gloriâ. Quæ igitur gratitudo sufficiet unquam, ut hoc exsolvat se debito? an minus quid facere poterit, quàm perpetuam concinere & concinnare Panegyrim cuncta per sæcula? *Panegyris omnium sæculorum.*

Si consideremus rem pernitiùs, videbimus luculenter, quòd, si omnes creaturæ ita obstringuntur sanctissimæ Virgini, inter omnes creaturas præcipuè & magis omnes homines obstringantur ipsi; inter omnes homines præsertim Presbyteri; inter omnes Presbyteros cumprimis Religiosi magis obligentur, se ipsius devovere servitio, ac ipsius promovere honorem, dilatare gloriam. Et inter omnes religiosos magis obligatos esse credo Filios Seraphici Patris S. Francisci ad gloriam ipsius amplificandam, Nomen ipsius illustrandum. Immoretur hîc quilibet, & consulat arcana cordis sui, ut valida inveniat, & agnoscat motiva, quibus exstimuletur ad honorandum Beatissimam Virginem magis cæteris omnibus. Interim repetite animo hanc gradationem, & videbitis, quàm congrua sit & consentaneâ æquitati.

Inprimis dubitari non potest, quin inter omnia entia creata plùs acceperint à sanctissimâ Virgine homines; dico infinitâ ratione plùs, quàm omnia Entia materialia, cælum, terra, astra, cuncta Elementa; plùs abs comparatione, quàm omnia entia spiritualia, Angeli, Archangeli. Et sublimissimi in cælo Seraphini, eòquòd nonnisi homines soli inæstimabili hâc fruuntur gloriâ, quòd habeant DEum - Hominem pro fratre, pro Salvatore, pro alimento, & ejusdem sint cum Deo naturæ: & à quo post DEum insignem hunc accepe-

PRÆFATIO.

ceperunt favorem, nisi à sanctissimâ Virgine, quæ generavit ipfis Hominem - DEum?

Sed maximæ quæque obligationes, quibus universa natura humana sanctissimæ tenetur Virgini, non adæquant illas, quibus soli Presbyteri devinciuntur ipsi. Nulla creatura est, nec Angelicâ, nec humana, quæ tantùm debeat ipsi, quantum hi, eòquòd hi aliquâ ratione participant ex ipsius dignitate, ex ipsius officio, ex ipsius potestate; ex ipsius dignitate, eòquòd Filius DEI subjicere se illis voluerit, sicut sanctissimæ subjecit se Virgini; ex ipsius officio, eòquòd Salvatorem hi toti dedit Ecclesiæ reproducendò ipsum quotidie ore suo, sicut ipsa semel dedit illum producendò ipsum è casto sinu suo; ex ipsius potestate, eòquòd his, sicut ipsi, facultas sit producendi realiter proprium Filium DEI, Creatorem suum, & salvatorem suum.

Unde accrescit illis hoc gloriæ fastigium, quo supra humanam suam attolluntur conditionem? Quis condecorat illos supremâ hâc auctoritate, quæ transcendit illam Regum terræ, quæ aspicitur cum reverentia ab altissimis cœli Empyrei Seraphinis? quis enim dubitat, quin percellantur admiratione, quando vident, hominem mortalem & peccatorem facere posse, quod nec ipsi, nec omnes Angeli cœlorum simul possent conficere? quando hanc intuentur auctoritatem, quæ tremore concutit infernum & omnes dæmones, dum vident, quòd opus operæ alicujus Presbyteri sit DEus Omnipotens, cujus horrendam experiuntur justitiam. Tandem omnes admirantur creaturæ, quando vident hominem, qui tuis in manibus supremam teneat potestatem DEI Patris & sanctissimæ Virginis, quiq; sit velut ipsorum procurator, ipsorum delegatus, faciendò id totum, quod facere ipsi possunt, maximum, producendo nimirum Filium ipsorum Unigenitum, JESUM CHRISTUM, DEum - Hominem, adorandam hanc Majestatem, coram quâ flectitur omne genu in cœlo & in terra, insuper & in inferno. Et omnes Presbyteri stupendam hanc possident potestatem, quam nonnisi sancto cum horrore in seipsis deberent considerare.

Verùm

PRÆFATIO.

Verùm quis est, cui obstringantur ex eo, nisi sanctissimæ Virgini: Nam licet ipsa non conferat, illis sui characterem Sacerdotii (cum habeant ipsum à DEO immediatè) nihilominus absque eâ non haberet mundus Deum-Hominem; Ecclesia non haberet cuncta divina mysteria, quæ ab illo incarnationis dependent; Presbyteri non haberent potestatem offerendi divinum hoc Sacrificium, eòquod non haberentur nec Characterem Sacerdotalem magni Sacerdotis JESU, nec adorandam sui Sacrificii Hostiam, quæ uteri fructus est virginalis. O DEUS bone! DEUS amantissime! Bonitas infinita! quantis nominibus, quæ æstimari non possunt; omnes sanctissimæ obstringuntur Virgini?

Si probè revolverent hæc animò, nunquam non hærerent attoniti, & profundissimâ absorpti admiratione, à quâ haud faciliè redirent in seipos; nec unicus foret illorum, qui non confiteretur, nomina, quibus teneatur sanctissimæ Virgini, omnem transcendere grati animi exhibitionem, quam impendere pro iis ipsi possit; omnes erga Virginem tantâ flagrarent devotione, tam sanctò succenderentur zelò, ut ipsius consecrarent gloriæ, quidquid haberent ingenii, quidquid cordis, quidquid animi, virium ac talentorum, ut agere omnino nollent aliud, nisi cantare ipsius Laudes, declamare ipsius panegyres, prædicare, exarare, explanare ubique ipsius excellentias; Et cum ipsi tubæ sint Ecclesiæ, lumen mundi, omnium populorum oracula, dominari, & triumphare facerent in universo orbe devotionem erga sanctissimam Virginem; & quando non obstante ipsorum zelo, reliqui omnes negligenter ipsam, nec unicus Sacerdotum foret, qui illam negligere sibi haud duceret probro.

Fateor, experiri me hîc animum meum, quâ nescio ratione, huic implexum argumento, diutiùs, quàm putaveram, ob ingentem, quâ demulceor, voluptatem, considerando honorem ac felicitatem Presbyterorum; unde nec transire mihi licet ad aliud argumentum, abs eo, quòd sequentem adhuc afferam considerationem, quæ non minùs jucunda, quàm utilis mihi videtur, tum pro Presbyteris, tum pro omnibus sanctæ Ecclesiæ Filiis. Nónne videmus, quanta boni-

tate

PRÆFATIO.

tate sanctissima Virgo nos tractet, & accipiat; non solum ipsa parit Ecclesiam, illamque conservat, defendit, ac cunctis replet favorum generibus; sed nunquam non super brachia sua gestat ipsam, ipsamque portat in sinu suo velut cordis sui dilectam; & videtur offerre ipsi semper ubera sua ad nutriendum illam in sanctâ Communione, substantiâ æquè pretiosam ac nobili, quàm sit illa, quæ alienam Beatorum conservat vitam, eòquòd hæc eadem sit esca, quam ipsa nobis præparat, quàmque condit nobis ratione quâdam, quæ nostræ sit congrua imbecillitati; Homo mortalis manducat panem Angelorum, quem manducare non posset in terris eâ ratione, quâ manducant ipsum Angeli in cœlo.

Hi sunt fortes, quos collocat Pater cœlestis ad mensam suam eundem dans illis panem, è quo vivit ipse, id est, claram divinæ essentiaæ suæ visionem, eòquòd capaces ipsi sint, ut vivant è solido hoc nutrimento: mensa hæc nimis sublimis est pro nobis, dum versamur adhuc in terris; cibus hic fortis est nimium pro nobis, dum existimus adhuc infantes. Opus erat, hanc mensam demitti usque in terram, huncque fortium panem effici lac, ut idoneus nutriendis esset infantibus; sed quis convertere panem potest in lac, nisi Mater? Ita, huic soli admirabili Matri infinitâ hæc tenemur obligatione; ipsa incarnavit panem, sicut loquitur sanctus Augustinus, & exin mutavit illum in lac ad nutriendum parvulos suos infantes & filios.

Ipsa sola fortior cunctis Angelis in cœlo existentibus, recepit panem hunc fortium; illum, qui dicit: Ego sum Panis vivus, qui de cœlo descendi; ipsa incarnavit hunc panem, & exin confecit nobis lac suave ac delicatum, & facile prorsus ad sumendum, faciens transire illum per sua viscera, & insuper per regionem cordis sui, velut ad digerendum illum pro nobis, ipsùmque mitigandum, & tandem præsentandum nobis velut benedictum fructum ventris sui, & velut lac Virgineorum uberum suorum in sanctissimâ Eucharistiâ. Quis diffitebitur, hoc beneficium esse ex seipso inæstimabile?

)( )(

Sed

PRÆFATIO.

Sed quod hujus plurimum adauget pretiositatem, observabis hîc, si attendere volueris, duo ingentia miracula, æternâ digna admiratione. Primum est, quòd ipsa nos tractet multò melius, quàm tractaverit Infantem JESUM, quando lactavit illum propriis suis uberibus. Ipsa non porrigebat ipsi tunc nonnisi alimentum humanum & purè naturale, & nobis divinum simul & humanum præbet in sacrâ Communione; siquidem hîc sunt ambæ omnino substantiæ, & divina, quam recepit à Patre suo æterno, & humana, quam recepit à Virgine suâ Matre, ambæ simul unitæ, ad unicum solum componendum nobis ferculum, quod Virgo Mater ita præparavit nobis. Manifestum igitur omnino est, ipsam in hoc multo meliùs nos tractare, quàm tractaverit Infantem JESUM, dum non nisi proprio suo ipsum pavit, & libavit lacte. Et hoc primum prodigium est, quod nunquam satis possumus admirari.

Alterum est, quòd sacra ipsius ubera suppeditaverint alimentum nonnisi unito soli Filio, & id quidem nonnisi parvo admodum tempore; Et modò tam fecunda sunt illa pro nobis, ut sufficiant nutriendis cunctis Ecclesiæ Filiis, quorum innumerabilis est ferme numerus, qui tamen nunquam uberum ipsius exhauriunt fecunditatem, quin semper largissimè per cuncta fluant sæcula. Id, quod nobis dat, incomparabiliter pretiosius est uberum suorum lacte: Est charissimus ipsius Filius, qui DEUS est & HOMO, est substantia DEI Patris & substantia Matris Virginis, quam ambo suo suppeditarunt Filio cum hoc discrimine, quòd debeamus Matri, quòd ita redegerit ipsum in lac ad sumendum facile, ut ita pro alimento filiorum infantium possit fervire. Nunquam ubera Patris exarescent in omnem æternitatem, & ubera Matris pari ratione exsiccabuntur nunquam per cuncta sæcula; sic habebimus semper & ubivis divinum hoc alimentum, quod Pater & Mater non cessabunt unquam liberalissimè nobis suppeditare.

Annecto huic considerationem alterius prodigii. Verum est, nonnisi unicum solum & eundem esse Filium sanctissimæ Virginis, qui ita transformatur in lac. Verum est etiam, quòd ipsa nonnisi semel
dun-

PRÆFATIO.

duntaxat genuerit illum visibiliter è castissimo sinu & utero suo ; sed prodigiosâ Omnipotentiaë DEI operatione, adorandus hic Patris & Mariaë Filius, manens semper idem, & semper unicus, nascitur, & renascitur denuo, producitur, & reproducitur incessanter per omnium temporum durationem & in cunctis locis Ecclesiæ. Renascitur is semper per ministerium Sacerdotum, quos Pater & Mater deputant ad faciendum id, quod faciunt ambo, conferendo illis potestatem reproducendi Filium suum Unigenitum. Nascitur is denuo in manibus eorum actualiter, abs eo tamen, quod sit ipsorum Filius, abs eo, quod vel multiplicetur, vel mutetur in alium; & ubique & semper sanctissima Virgo est Mater, quæ nobis dat ipsum in terris in dulcedine lactis, sicut Pater non cesset nunquam dare ipsum in coelis, velut nutrimentum & cibum solidum, qui s[er]uiat illos vivere in æternum.

Nõnne exclamandum h[ic] sit cum filiis Israël in deserto, quando deciduum conspexerunt è coelo manna, Manhu, Manhu; quid portenti, quid prodigii est hoc; Homo manducat panem Angelorum, & Angeli manducant panem hominum; vivimus ambo ex eadem substantiâ; Fratres nostri, qui sunt in coelo, debent omnia Patri æterno, qui solus suppeditat illis alimentum è sinu suo; Et nos pauperculi filioli debemus omnia sanctissimæ Virgini, amabili nostræ Matri, quæ sola produxit nobis illum è casto sinu suo. Quomodo non omnes filii Ecclesiæ, quomodo non omnes Christiani in mundo aspiciunt manifestam hanc veritatem? Nõnne si viderent, potentissimè attraherentur omnes, exstimularentur, & urgerentur validissimè, & quasi necessitarentur ad devotionem erga sanctissimam Virginem tam ardentem & succensam, ut agere aliud non vellent, quàm evulgare ipsius laudes, gratiarum ipsi persolvere jura, ipsi famulari, ipsam honorare cunctis diebus vitæ suæ? O quàm citò, quàmque multò aliter, quàm modò sit, aspicere liceret inferiorem hunc mundum ipsius repletum gloriâ! non fierent verba nisi de ipsius excellentiis, non statueretur meta enuntiandis ipsius elogiis, obrueretur mundus libris

PRÆFATIO.

extollentibus ipsius magnificentiam, & nunquam satis exhiberi posset gratitudinis pro innumeris quibus tenemur ipsi beneficiis.

Ita videmus, per cuncta sæcula occupasse ipsam animos & calamos sanctorum & præcipuorum tum Orientalis, tum Occidentalis Ecclesiæ Patrum. Sanctus Ephrem, doctus hic ac fervidus Diaconus Edessæ in Syriâ, qui vixit sub Imperatoribus Valente & Valentiniano, concinnavit ultra millenos sermones tum eruditione, tum pietate refertos, quorum plurimi sunt de laudibus Beatissimæ Virginis, ut ad ipsius devotionem extimulet omnes. Magnus sanctus Basilius, qui iisdem fermè florebat temporibus, sanctissimè moderans Ecclesiam Cæsareæ in Capadotiâ, ubi suam composuit Regulam pro Religiosis, quos instituebat in Oriente, nunquam melius divinæ suæ impendit robur facundiæ, quàm dum loquendum erat de excellentiis sanctissimæ Virginis. Et sanctus Gregorius Nazianzenus, amicus ipsius intimus, non minor erat ipso, quoad reverentiam & devotionem erga illam.

Sanctus Joannes Chrysostronus, quem Providentia DEI nasci fecit Antiochiæ, cui incomparabilis eloquentia nomen comparavit eris aurei, quemque suorum excellentia meritorum sustulit in Thronum Ecclesiæ Constantinopolitanæ, nunquam magis aurea erudabat verba, quàm illa, quæ attribuit ipsi ceu elogia, ac debiti honoris homagia, præcipuè in sua Liturgiâ, ubi nuncupavit ipsam sanctissimam, Immaculatam, Benedictam inter mulieres, Matrem DEI, semper Virginem, honorationem quàm Cherubim, gloriosorem incomparabiliter, quàm Seraphim. Modulabatur ita ipsius elogia circa finem quarti sæculi, & ad initium quinti.

Sanctus Methodis Martyr in Lyciâ, S. Gregorius Thaumaturgus, primò Origenis Discipulus & exin Neo-Cæsariensis Episcopus, sedente ad clavum Imperatore severo. S. Joannes Damascenus, qui Episcopus non fuit, sed Presbyter & ferventissimus Religiosus, sicut appellat ipsum Tirinus, tam devotus extitit Beatissimæ Virgini, ut dignus censeretur gloriâ, cui pro defensione imaginum ipsius abscederetur

PRÆFATIO.

deretur dexterâ, & exin per miraculum ab eâdem sanctissimâ Virgine testitueretur. Helychius Presbyter; & insignis Patriarcha Sophronius in Palestinam; S. Epiphanius in Cypro; S. Cyrillus & S. Athanasius in Ægypto; S. Germanus & Proclus ambo Patriarchæ Constantinopoli in Thraciam; S. Hieronymus oriundus è Dalmatiâ, sed Ecclesiæ Antiochenæ consecratus Presbyter; S. Hieronymus, qui habebatur suo tempore Oraculum Universi, quem consulebant universi, unus è sanctis Patribus, qui pulcherrima nobis ad gloriam Beatissimæ Virginis relinquit oracula, cessit satis sub imperio Theodosii junioris ad quinti initium sæculi.

Rupertus Abbas, & S. Albertus Magnus in Germaniâ: S. Anselmus & Venerabilis Beda in Angliâ: S. Bernardus in Galliâ. S. Ildephonsus in Hispania; S. Cyprianus, & S. Augustinus in Africâ: Angelicus S. Thomas, & Seraphicus S. Bonaventura in Italiâ: Unicò verbò, totus Orbis Christianus glorificare non cessavit ubivis gentium sanctissimam Matrem DEI. Opus foret texere catalogum omnium sanctorum Doctorum, qui suorum fuerunt sæculorum lumina; Opus foret compilare totam Historiam Ecclesiasticam ad enarrandum accensum semper zelum verorum Christigenarum, & devotionis affectum, quo Ecclesia semper exarsit erga sanctissimam Virginem.

Procul absuit, ut ab eâ descisseret unquam, quia nunquam ignoravit, quantis teneretur nominibus supremæ sicut mundi Dominæ; quàm eximios receperit ab ipsâ favores; quantum indigeat ipsius protectione; quantumque obligata sit agnoscere se totam consecratam devotioni ipsius ac servitio. Et hæc universalis est obligatio totius universi, fidelis gratitudo animi verorum omnium filiorum Ecclesiæ, quæ semper gloriâ ipsius replevit orbem, quæ non cessavit, nec cessabit unquam suas multiplicare Panegyres, sua laudum carmina, & elucubratos codices, eo duntaxat nomine, ut ipsius præstet homagium magnificentis.

Non texam hîc Chronologiam, nec historiam omnium eorum, qui sua consecrârunt ingenia, animos suos & corda devotioni ipsius,

PRÆFATIO.

manúsque suas ipsius obsequio; consultò legionem prætereo Doctòrum Scholasticorum, Sapientissimorum, Theologorum, solidissimorum Expositorum sacri Epithalamii, aliorumque librorum Scripturæ sanctæ, sicut & immensam copiam Auctorum Neotericorum, qui excogitârunt tot sublimes ac devotos conceptus qui profati sunt verba tam grandia, tam valida, tam robusta, quique exârunt tot ac tanta volumina, eruditione, eloquentiâ, & unctiōe Spiritûs Sancti referta, quibus evolvendis, tota non sufficeret vita, quibusque digerendis non ardens sat foret sitis animarum, sanctissimæ Virgini, devotionis fervore additissimarum.

Sed continere me non possum, quin tangam adhuc punctum, quod cum primis præfationi huic mihi videtur necessarium, quòdque sit aperta velut janua non solùm ad concedendum liberum ac facilem introitum, sed ad invitandum omnes, qui DEum quærunt, ut benevolam ac frequentem lectioni hujus operis navent operam, ostendendò illis prima fronte id obiter, quo possint, ac debeant ad hoc excitulari. Postquam dixi in genere, quòd omnes creaturæ, quæ necessariò dependent à Creatore suo, dependeant quoque à Beatissimâ Virgine, quòdque nec unica sit, quæ illi servile, illam honorare non sit obstricta; quòd in totâ Ecclesiâ non sint, quibus magis incumbat glorificare ipsam, ardenti in ipsam ferri devotione, quàm Presbyteris, eòquòd hi plùs acceperint ab illâ cæteris omnibus: dicendum mihi restat, quòd post hos omnes maxima minúsque dispensabilis obligatio hâc in causa Religiosos tangat & Religiosas, cujuscunque sint Ordinis, professionis ac instituti.

Certum est, nonnisi unicam veram Religionem esse in mundo, quæ Christiana est; hæc tam est universalis, ut totus mundus teneatur profiteri illam; tam est necessaria, ut, quicunque illam non fuerit professus, sperare non possit salutem; tam est solida, tamque benè fundata, ut ipsemet JESUS CHRISTUS, DEUS Omnipotens, veritas æterna, qui ipse est Auctòr, sit quoque ipsius fulcimentum, ipse conservator atque directòr: Ecce tibi opus illius.

Ve-

PRÆFATIO.

Verum est etiam plurimas inveniri Religiones particulares in gremio magnæ hujus & universalis Religionis, quæ in nullo differunt ab ipsâ nisi quòd contendant observare illam perfectiùs cæteris Christianis; hoc ut deducant in opus, arripiunt media sibi à JESU CHRISTO in Evangelio subministrata, & ex eo, quod proponitur duntaxat ut consilium, cujus subsidio tendatur ad Religionis Christianæ perfectionem, spontè efficiunt ipsæ per vota obligationes perpetuas; & ut has benè observent, obstringunt te ad certa devotionis exercitia, & diversa illa quidem & unicuique particularia, per quæ distinguuntur ab invicem, quæq; constituunt magnam hanc varietatem, quæ cernitur inter ipsas penè in rebus omnibus, in ipsarum vestimentis, in ipsarum habitaculis, in ipsarum modo vivendo, in austeritatibus, in horis diversis, in methodo cantandi divina officia, in negotiis, in occupationibus, in bono usu temporis. Affirmari potest, omnes has particulares Religiones, quæ sunt velut totidem parvi flores, diversi coloris diversæ figuræ, & diversi odoris, plantati & culti à sanctissimâ Virgine in horto magnæ Religionis Christianæ, quidquid boni, quidquid pulchri habent, eidem debere Beatissimæ Virgini.

Affirmari potest, has esse opus ipsius, non solùm, quòd ipsa prima illarum designaverit lineamenta, & prima exhibuerit specimen illorum omnium, quæ exerceri à personis religiosis debent, utpote quæ admodum juvenula exierit è domo Patris sui & Matris suæ, ut in templo offerret se DEO, nuncupans prima omnium votum castitatis, vivens in magnâ paupertate, & in perfectâ obedientia, spiritualibus superioribus suis, qui sacerdotes erant, præstita, & vacans nonnisi orationi, silentio, jejunio, & cæteris exercitiis, quæ usurpantur in familiis & congregationibus Religiosis, quòd propriè est dedisse formam & vitæ Monasticæ exemplar. Quod excellit hæc omnia, exploratum est, quòd omnes Religiones diversis temporibus, diversisq; in mundi locis institutæ, suum sumpserint initium suamque ceperint nativitatem velut in sinu sanctissimæ Virginis, eòquòd ipsa
vel

P R Æ F A T I O .

vel illarum suggererit institutum, vel ipsarum promoverit executionem, vel earum favoribus suis prosecuta fuerit initia, progressum, confirmationem, sæpius etiam per miracula omnino manifesta, ita ut nec unica illarum sit, quæ non aspiciat ipsam velut suam Matrem, suam Benefactricem, suum Asylum, suam protectricem, & favorabile, quod sibi dominetur, sidus ad effundendum supra se benignas à cœlo influentias, quæq; ex hoc non speciali feratur in ipsam devotione. Qui legerit omnium ordinum annales, observaverit tot, tantosque favores ab ipsâ exhibitos cuivis in particulari, ut dicendi haberet ansam quòd videatur, ipsam non nisi curam, benevolentiam ac munificentiam suam huic impendisse Ordini, & exinde concludi posse, quod videatur, hunc ordinem solum obligatum magis esse ad prosequendum ipsam majori honore, reverentiâ ac devotione cæteris omnibus.

Quemlibet permitto loqui de Ordine suo particulari, ad agnoscendum obligationis suæ magnitudinem & cantandum misericordias Domini super se tono ac modulo sibi proprio; sed nemo mihi vertet vitio, si enarrem beneficia, gratias & prærogativas omnino singulares, quibus Mater Misericordiæ nunquam non prosecuta est Ordinem Fratrum Minorum, cui providentia cœli aggregavit me per gratiam vocationis, quàm æstimo majoris imperiò; sive aspiciam illum, quo DEus uti voluit ceu Auctore ad instituendum hunc Ordinem, sive considerem ipsius ortum, ipsius progressum, ipsius spiritum, ipsius occupationes, in omnibus conspicio ipsum tantis à Beatissimâ Virgine accumulatum favoribus, ut videatur, ipsam magis specialem suscipere voluisse illius curam, quàm cæterorum omnium; & ut describam ex fonte suo rivum:

Quâ ratione sanctus Franciscus ingressus est in mundum? Ratione quâdam, quæ haud parum habeat similitudinis cum nativitate Infantis JESU ex utero sanctissimæ Virginis. Mater Francisci gravida, & partui jam vicina liberari ab eo non poterat; adest Angelus ad ostium sub formâ peregrini, & inquit: portetur hæc foemina ad stabulum,

PRÆFATIO.

bulum, & illicò pariet: creditur verbis Angeli, portatur mater ad locum conditum, & parit juxta factam sibi promissionem; & nasci visus est benedictus hic infans, qui esse debebat tam perfecta imago JESU CHRISTI, ingrediens mundum, sicut ipse, per stabulum. Hoc stabulum modò locus sanctus est Assisii, qui nuncupatur S. Franciscus parvus. Quis diffitebitur, hanc nascendi rationem per partum adeò similem partui sanctissimæ Virginis, specialem fuisse possessionem, quam capiebat, infantis à nativitate suâ.

Fuit ipsa deinceps illi moderatrix vocationis suæ, extrahens ipsum è mundo, & dirigens ad amplectendum institutum vitæ, quæ adeo similis esse debebat vitæ JESU CHRISTI, ut nullum videamus in totâ Ecclesiâ sanctum, qui tam arcè ipsius presserit vestigia. Ipsa proposuit illi statum omnino similem, non illi, quem tenuerunt plures magni sancti, qui præcesserunt ipsum, instituendo Ordines Religiosos sanè perfectissimos, sed statui, quem ipsemet amplexus est JESUS CHRISTUS, cujus vitam ad amussim volebat invitari. Vidit is ipsum pauperiorem hominibus cunctis in bonis temporalibus, sed ditiozem omnibus Angelis, omnibusq; hominibus in bonis gratiæ: vult ergo ipsi esse similis, adeoque pauperrimus quoad bona temporalia, & nonnisi asperat ad bona gratiæ, quibus se intendit locupletare.

Dicitur, quòd Ecclesia non judicat, nisi juxta exteriora. Si permiffum est judicare de dispositionibus internis sancti Francisci per apparentias exteriores, nihil ipso similis est JESU CHRISTO. Adorandus hic Salvator apparens Apostolis suis post resurrectionem suam, cum non agnosceretur ab ipsis, ostendens eis vulnera sua, dicit illis: videte manus meas, & pedes meos, quia ego ipse sum. Si sanctus Franciscus præsens fuisset, & dixisset hæc verba, facile Apostoli pro divino Magistro suo accepissent ipsum; accepissent Eclypon pro Archetypo, copiam pro Originali, tanta inter ambos erat similitudo, ut benè dici potuerit: qui fecit unum, fecit & alterum; & ipsamet sanctissima Virgo accepisset, & agnovisset ambos pro Filiis suis, unum

(X)(X)(X)

pro

P R Æ F A T I O .

pro Filio Maternitatis suæ divinæ; & hic originale est & Archetypon; & alterum pro Filio incomparabilis charitatis suæ; & Ectypon hic est & copia. Nonnisi sanctissimæ Virginis est, sic efformare sanctum Franciscum ad similitudinem proprii Filii sui.

Quando initium is dedit Ordini suo, hoc fuit in parvâ quâdam Ecclesiâ, ad honorem sanctissimæ Virginis consecratâ, cui nomen erat sanctæ Mariæ Angelorum, pauperrimâ in bonis terra, sed ditissimâ omnium in bonis cæli & gratiæ. Hic ipsa apparuerit illi visibiliter cum JESU CHRISTO legione Angelorum circumfuso, ipsiq; obtinuit indulgentiam tam prodigiosam, ut benè nuncupari possit mare inexhaustum gratiarum: hæc indulgentia est summè plenaria; est pro semper, est pro omnibus, est toties quoties, absque ulla conditione, nisi ut odium habeatur peccatum, & absque ulla limitatione, aut obligatione aliquâ faciendi vel preces, vel eleemosynâs, aut exantlandi poenitentiam aliquam corporalem. Nunquam inspecta est ejusmodi indulgentia, sufficit intrare hunc locum, afficere cor poenitens; lucraris magnam hanc indulgentiam solummodò, quia ingressus es; & si ingrediaris decies, lucraris illam decies, & si ingrediaris vigesies, lucraris illam vigesies, & si ingrediaris centies, lucraris illam centies, & toties lucraris, quoties intraveris, absque ulla limitatione. Quis vidit unquam tantam gratiarum munificentiam, quæ careat omni limite? In qua orbis parte reperire sit locum, qui iisdem ita sit locuples?

Credideram, sicut plerique credunt, thesaurum hunc non esse apertum omnibus ad hauriendum ex eo, nisi secundo die mensis Augusti; vel saltem limitatum ipsum esse ad certos dies anni, vel ad certos dies mensis, aut hebdomadæ; vel comparari ipsum non posse, nisi si semel; vel recitandas esse certas preces: sed cum aliquando præsentem essem in sancto hoc Sacello, cujus visendi limina mihi sæpius erat facultas, & viderim plurimas personas graves, prudentes, pias & doctas ingredientiæ, & quantocyùs iterum egredientes, & exin denuo ingredientiæ, & illicò rursus egredientes, hacq; ratione sæpiùs introitus & exitus suos multiplicantes abs eo, quòd facient aliud, quàm quod pro-

fun-

P R Æ F A T I O .

fundam Altari exhiberent reverentiam. Obstupui ex hoc, & interrogavi quempiam, quid per hoc sibi vellent, cur non potius impenderent tempus quietè orandò, quàm ita repetitis vicibus circumvagandò? & responsum est mihi, id ideò fieri, quòd, quoties intrant, plenariam lucrentur indulgentiam; & quia difficulter id credere videbar, deducto ad ostium Sacelli ostensa mihi est Bulla extrinsecùs affixa, quà praxis hæc ab Apostolicà roborata & confirmata est sede. Exinalia mihi exposita est insignis prærogativa, quæ sibi parem non habet, quæq; demonstrat optimè, quantò majoris Ecclesia faciat indulgentiam hanc cunctis aliis indulgentiis plenariis. Et est, quòd non solum ipsa sit perpetua, sed etiam in anno Sancto magni Jubilæi, quo omnes aliæ indulgentiæ suspenduntur, hæc semper subsistat in eodem suo vigore, & indies & omnibus diei horis acquiri possit, ita, ut videatur, esse continuum annùm sanctum in benedicto hoc loco, qui per cuncta subsistat, & ducet sæcula.

O admirabilis! ô incomparabilis abundantia gratiarum in perpetuum sancto huic loco concessa, velut nobilis prærogativa, quæ mirificè attollit, & locupletat caput & originem totius Ordinis Fratrum Minorum! Et cum verum sit, quòd sanctissimâ Virgo obtinuerit ipsi à Filio suo Unigenito Jesu Christo insignem hanc prærogativam, quæ sibi in mundo non habet parem, quæq; concessa nulli est alteri: quis distitebitur, demonstrâsse ipsam in hoc amorem erga hunc Ordinem majorem illo, quem demonstravit cunctis aliis ordinibus Religiosis Ecclesiæ; & consequenter hunc obligatum magis esse quovis alio, ut devotus ipsi existat, ipsius studeat promovere gloriam, totusque sit consecratus honori & servitio ipsius.

Non contenta est ipsa hoc favore, qui solus accendere posset invidiâ reliquos omnes mortales; sed per extensionem magni hujus privilegii, perq; admirabilem dilationem amoris hic materni, progenuit ipsa in toto ordine, ibique conservat singularem omnino zelum pro conservando, & adaugendo suo honore omni in occasione. Quando defendenda fuit veritas Immaculatæ suæ Conceptionis,

X ( ) ( ) X 2

Fra-

PRÆFATIO.

Frater quidam Minor sese exhibuit Samsonem (Scotus hic erat) contra numerosum adversariorum ipsam oppugnantium exercitum, quos omnes devicit, & glorioso victoriæ hujus trophæo celeberrimam Sorbonensium obstrinxit Universitatem, & ad exemplum ipsius omnes ferme alias Ecclesiæ Christianæ Universitates, ut irrevocabile sancirent statutum, quo omnes suos obligarent Doctores ad defendendum & propugnandum ipsam.

Est quoque specialis prærogativa Ordinis Fratrum Minorum honorandi Immaculatam Conceptionem, & singulis diebus sabbathinis per annum Festo novem Lectionum non impeditis, celebrandi de ipsâ officium divinum. Ex ordine hoc eligere ipsa voluit tot pios ac eruditos Doctores, ut essent resonantes tubæ, annuntiando ubivis terrarum suas excellentias prædicationibus ac scriptis suis. Est S. Bernardinus de Senis, est S. Bonaventura, est Alexander Alensis, quem nonnulli nuncupant Doctorem irrefragabilem, alii intitulant vitæ fontem; est S. Petrus de Alcantara, tantique alii, qui omnes tanto conflagrabant zelo ad dilatandam ipsius gloriam, ut vix invenire sit alios, qui tanto cum pondere, tantâ cum energiâ sint locuti; cum primis S. Bonaventura, & S. Bernardinus de Senis, in quorum scriptis reperire est sententias & discursus omnino admirabiles.

Specialis hæc est gratia & spiritus universalis totius Ordinis; Qui dicit Fratrum Minorem, dicit servum sanctissimæ Virginis. Minores hi, parvuli hi, infantes hi, continere se non possunt, quin decantent laudes divinæ Matris suæ. Olim Scribæ & Pharisei contradixerunt, audiendo pueros implentes æthram carminibus lætitiæ, quando JESUS CHRISTUS sedens super asinam intravit civitatem Jerosolymam; & quia exinde scandalizati imponere volebant illis silentium, Salvator, cui placabant laudes ex ore innocuo infantium profectæ, illorum suscepit defensionem, & ad repellendam condemnationem ipsos audaciam opposuit illis versum è Psalmo octavo delumptum, dicens eis: utique nunquam legistis; quia *ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos*: Ad repellentem.

Matth. 21.

Psal. 8.

PRÆFATIO.

pellendas adversariorum tuorum injurias, non es usque nisi laudibus ex ore infantium profectis.

Forſan obmurmurabunt nonnulli, quòd ii, qui magni nil habent, loqui præſumant de magnificentiis Virginis ſanctiſſimæ, Matris Maximæ; Verùm quia laudes infantium non displicent DEO, relinquatur ſaltem Minoribus facultas conjungendi voces ſuas cum vocibus magnorum & grandium; permittatur minimo & Minorum noviſſimo, balbutire hìc ſaltem juxta modulum ſuum velut infantem, ad conferendum, quidquid poterit, encomiorum Magnificentiiſ adorandæ Dominæ ſuæ, amabiliſſimæ Matris ſuæ, ſupremæ Imperatoris cordis ſui.

Sanctus Paulus, magnus per Antonomeſiam Apoſtolus; ſanctus Ephes. 3. 10. Paulus, tam ingens oraculum, ut inſtrueret non ſolùm univerſum orbem, ſed etiam Angelos in cœlo, dicebat loquens de ſemetipſo: Ut innotefcat Principibus & Potentiſſimis in cœleſtibus, *Cum eſſem parvulus, loquebar ut parvulus, ſapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus: quando autem factus ſum vir, evacuaui, quæ erant parvuli.* Nonniſi parvuli erimus & infantes, quamdiu morabimur in terris, & non loquemur niſi ut parvuli; ſi placuerit DEO 1. Cor. 13. deducere nos ad ætatem perfectam, id eſt, ætatem Magnorum & Grandium, qui ſunt in cœlo, tunc conſpiciemus Magnificentias Beatiſſimæ Virginis, quæ hìc in terris noſtrum excedebant captum; tunc loquemur de illis dignè pro eo, quod modò nonniſi balbutiamus; tunc laudabimus ipſam ſublimi voce cum Angelis, tunc benedicemus ipſam, & gratiarum perſolvemus ipſi jura cum omnibus Beatis in æviterna ſæcula.

Verùm id exſpectans, non intermittam interim imitari infantes, qui, cùm careant diſcretione, quâ ſtringantur ad ſilendum, & prudentiâ, quâ inſtituantur ad loquendum benè, abs moderamine accelerant eò, quò rapiuntur ab affectu & inclinatione cordis ſui: liberè & audacèter parvula inſtituant colloquia cum Patribus & Matribus ſuis, quæ non accidunt ipſis injucunda, quàmvis malè concepta, nec melius enuntiata. Hâc ratione loqui hìc audeo, quâ ratione nescio,

)( )( )(3

de

PRÆFATIO.

de excellentiis sanctissimæ Virginis; probè novi, non additurum me illis novum splendorem, sed potiùs subrepturum ex eo, quem habent ex semetipsis, ob exilem & abjectam methodum, quâ utor circa explanationem sublimis hujus argumenti.

Pythago-
ras.

Dici mihi posset; Tace ergo, si benè loqui non possis; sed excusarem me effatò illò antiqui sapientis: Loquere, si quid habes, quod melius est silentiò. Ita, habeo, quod hîc loquar, quod proferam, plurimas nimirùm sententias, plurimòsque eximios sanctorum Patrum, discursus, qui meliores sunt silentiò; habeo, quod vobis dicam res plurimum singulares, quas didici ex antiquitate, & methodo, quâ Ecclesia nunquam non sanctissimam honoravit Virginem; hæ meliores sunt silentiò, cum dictæ, & edoctæ sint à viris magnis, & ipsis etiam Conciliis Generalibus. Habeo, quod dicam vobis de malitiâ, de perversâ fide, de iniquitate adversariorum devotionis erga sacratissimam Virginem: hoc melius est silentiò. Ecce loquar, quia id credo, quod dicunt sapientes; sed tamen taceo, quia dico nihil, vel ferè nihil à memetipso.

Novi optimè, tacendum mihi fore, si non, nisi ut loquar, loquerer. Nunquam studui indagandis verbis, nec politioris styli elegantix, nec ornatae elocutionis, ut ajunt, phaleris, nec omni eo, quod lenocinatur in libris hujus temporis. Nunquam non æstimavi majoris utilitatem fructûs, quàm pulchritudinem florum vel foliorum; & veritas omnino nuda, simplex & sincera semper mihi videbatur pulchrior omnibus ornamentis, quibus nonnunquam exornare ipsam contendunt Rhetores, quibusque nunquam indiget ipsa ad conciliandum sibi amorem; æquè pulchris verbis vestiri potest veritas, quàm mendacium, & sæpius Lector vel auditor tantam ex verbis capiunt voluptatem, ut ipsorum negligent sensum & intelligentiam; nec attendunt, an verum sit vel falsum, quod sibi sub verbis tam speciosis proponitur, & propinatur; & quia ambo pari exornantur ratione, haud difficulter decipi quis potest, accipiendo unum pro altero; hoc cum primis tempore, quod tanti æstimat verba, ut omnem ferme tri-
buat

PRÆFATIO.

buat suam iis æstimationem, imitandô fortâssis in hoc Proto. Parentem nostrum, qui nonnisi apprehendit folia ad obtegendum probum nuditatis suæ, postquam exutum suâ se vidit innocentia.

Non profiteor, semper me loqui sententias velut oraculum, nec semper dictiones velut Rhetorem, nec semper argumenta velut Philosophum; non sunt hîc nisi colloquia familiaria; & hîc de rebus agendi modus plus requirit libertatis; non nimium exactè observantur regulæ, quando quid agitur, vel scribitur familiariter. Verum est, accuratè observari menuras, quando saltatur; sed quando quis cum suis ob ambulat amicis, incedit passu naturali absque violentiâ, absque coactione. Ita non insistitur tam exactè uni soli argumento, nec uni loquendi modo, quando quis loquitur cum eis; accipiuntur res, sicut se afferunt, & dicuntur simpliciter juxta naturam & exigentiam materiæ, vel secundum diversum genium eorum, qui loquuntur. Hæc colloquendi libertas afferet, & offeret res plurimum diversas; reperire hîc erit exercitia devotionis solida, observationes piâ plenas curiositate; descriptiones rerum affatim politas; selecta scientiarum dogmata; & quandoque etiam breves & devotas historias, ac similia. Quandoquidem omnia idonea sunt colloquiis, sic omnia mihi sunt congrua, quàmvis nullius absolutè indigeam. Hoc inducit certam quandam varietatem, quæ semper recreat, & oblectat animum, quàmvis non semper in omnibus elegans sit & concinna; colores obscuri non minùs, quàm acres & vivi suum inveniunt locum in picturis; & quandoque res parvæ & communes, si in exiguâ quantitate jungantur cum majoribus & minùs usitatis, concinnam in discursu efficiunt harmoniam.

Quamvis excellentiæ sanctissimæ Virginis, de quibus fit hîc sermo, argumentum sint admodum sublime ex seipsis, nihilominus paucissima hîc occurrent, quæ non facilè à quocunque intelligentur, si vel leviter sit sui compos & sanæ mentis. Antiquus quispiam Orator dixit, eloquentiam esse artem exaltandi res parvas usque eò, ut magna videantur & sublimes; & deprimendi res magnas, ut parvæ
videan-

PRÆFATIO.

videantur & abjectæ. Fateor, me non aucupari sublimitatem eloquentiæ; sed bonum hoc mihi; naturalis mea incapacitas absque studio mihi confert harum prærogativarum unam, quæ est, quod eò redactus sim, ut loquar semper de rebus maximis ratione quâdam, quæ ita deprimet illas, ut intelligi quoque possint à simplicissimis.

Haud est, quòd in quibusdam locis non inveniatur veritates aliquæ minus claræ, quæ fortassis non intelligantur ab omnibus. Sed condonandum, quòd quandoque aliqua occurrat difficultas, quando totum residuum viæ omnino est planum, & absque difficultate. Haud est inutile, relinquere quiddam, quòd non capiatur indiscriminatim ab omnibus, si capere id non possunt, revereantur saltem, & desumant exinde occasionem, majorem rebus divinis exhibendi venerationem.

Non intendo tractare fundamentaliter cuncta argumenta particularia, quæ tango; contentus sum, ut summa & substantia semper sit de Excellentis sanctissimæ Virginis. Non continetur hîc vita ipsius, cujus texam, & enarrem historiam; non sunt allocutiones Panegyricæ, quas disponam in formas Concionum, pro omnibus ipsius Festis; non sunt etiam Methodi, quibus doceam, quomodo serviendum sit ipsi, & quâ ratione deducenda in opus erga ipsam devotio; Non sunt leges vel regulæ, quas dem, & præscribam pro oratione; nihil est ex his omnibus, & tamen hæc omnia reperies in hisce consultationibus. Historia vitæ ipsius invenietur hîc ferme tota ac integra; sermones Panegyrici pro omnibus ipsius Festis, vel saltem materia, è quâ facilè concinnes, & disponas illos; methodi utiliter exercendi devotionem erga ipsam; regula vel instructiones pro oratione mentali, & plurimæ res aliæ, quas animæ sanctissimæ Virgini devotæ optimè in usum suum noverint accomodare.

Bonus quidam Auctor nuncupat sanctissimam Virginem Microcosmum mundi spiritualis, ad declarandum, quòd ipsa sit in mundo gratiæ, quod homo est in mundo naturæ, nimirum Epitome omnium perfectionum, quæ juxta proportionem divisæ sunt inter cæteras omnes

P R Æ F A T I O .

omnes creaturas, & supra hoc alius quidam cumulus perfectionum infinitarum, quas omnes aliæ non habent. Hic loquendi modus me inducit, ut admoneam vos, quòd plures ejusmodi inventuri sitis in lectione harum Consultationum, in quibus occurruut verba haud pauca, quæ complecti videbuntur exaggerationes nimias ac Concionatorias, quæque in rigore Theologico sumpta haud forent veritati consentanea: velut, quando dico, quòd Excellentia Virginis sint incomprehensibiles; quòd ipsius gratia sit immensa; quòd meruerit ratione infinita; quòd infinita sit ipsius gloria; quòd Pater æternus communicaverit ei divinam foecunditatem ac Paternitatem suam; & alia similia. Dicere vobis possem, ita locutos fuisse sanctos Patres, & hoc sufficeret ad conciliandam mihi auctoritatem; sed huic annecto, quòd loquendum sit, sicut loquendi mos est, quòdque intelligenda sint verba, sicut mos est intelligendi illa. Dicitur quotidie: *Iste homo est infinita ratione ingeniosus*; nemo per hoc tamen vult dicere, quòd ipsius ingenium sit infinitum, sed quòd sit maximum & amplissimum. Si occurreret tibi alius adhuc quidam loquendi modus, qui non sapiat, ne disputes cum illo zelo scribentis & pio in DEI Matrem affectui aliquid permittit: præsertim autem materiam de contemplatione seu de oratione DEI, si praxin non habeas, quæ in hoc puncto antecedere theoriam debet, in tactam relinque. Nihil continet liber iste malitiæ, nec quidquam doctrinæ periculosa; si enim vel minimùm de hac mihi suspectus fuisset, nunquam à me libertatem prodeundi cum aliis in lucem obtinisset.

XXXXX

Nos